

PROSJEKT PURA: "VANNOMRÅDE BUNNEFJORDEN MED ÅRUNGEN - OG GJERSJØVASSDRAGET"

Møtegruppe: Prosjektgruppe PURA

Til stede: Anita Borge, prosjektleder PURA – AB, møteleder
 Knut Bjørnskau, Ski kommune – KB
 Stig Bell, Oppegård kommune – SB
 Jan Fredrik Aarseth, Ås kommune – JFA
 Reidun Isachsen, Nesodden kommune – RI
 Otto Schacht, Frogn kommune – OS
 Pernille Sandemose, Frogn kommune - PS
 Lars Martin Julseth, Landbrukskontoret i Follo – LMJ
 Terje M. Wivestad, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, landbr.avd. – TMW
 Anja Celine Winger, Akershus fylkeskommune – AW – fra 09.45
 Tom Wetlesen, Akershus bondelag – TW
 Sarita Winsevik, Mattilsynet – SW – fra 09.40

Forfall: Ola Rosing Eide, Statens vegvesen – ORE
 Terje Laskemoen, Oslo kommune – TL

Møteleder: Anita Borge
Møtested: Ås kommune – Kulturhuset, møterom Store salong
Møtetid: 15.06.2017 kl. 09:00 – 12:30 m/ tapas

Neste møte: 18.10.2017 kl. 09.00 – 12.30, Ås kulturhus
Referent: Stig Bell

Forkortelser i kolonne for "Ansvarlig": Se liste over "Til stede" og "Forfall"

Sak nr.	Tema	Vedtak / oppfølging	Ansv.
1	Godkjenning av referat fra møte 07.03.2017	Det var ingen kommentarer til referatet. <u>Vedtak:</u> Referatet godkjennes og legges ut på web-siden.	AB

2	Prosjekt-organisasjon	<p><u>Styringsgruppen</u> Ski kommune: Rådmann Audun Fiskvik slutter, ansatt konstituert rådmann Jane Short Aurlien. Nesodden kommune: Rådmann Geir Grimstad slutter, ansatt ny rådmann Wenche Folberg.</p> <p><u>Temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse:</u> Ny leder av gruppen skal utpekes, Ås kommune har mulig ressurs.</p> <p><u>Involvering av Mattilsynet i PURAs arbeid:</u> Sarita Winsevik i Mattilsynet (region Stor-Oslo) deltok på møtet. Det har ikke vært mye kontakt mellom Mattilsynet og PURA tidligere.</p> <p>Mattilsynet skal følge opp vannforskriften innenfor sine ansvarsområder – alt som handler om helse; dyrehelse, fiskehelse, plante helse. Aktuelle tema: Drikkevann, kildevann, plantevernmidler, bruk av gjødsel etc.</p> <p>Gjersjøen som drikkevannskilde; hvordan ser Mattilsynet på restriksjoner i forhold publikums bruk av vannkilden? Sarita sjekker dette ut.</p> <p>Giftproduserende blågrønnalger kan være problematisk både med hensyn til bading og drikkevann. Det ble informert om algesensor i Årungenelva som driftes av PURA.</p> <p>Landbrukskontoret utfører registrering av små og store hestehold med tilhørende gjødselproblematikk, eksempelvis er det registrert steder der hestemøkk er plassert tett på bekk. Dette er et tiltak i handlingsplan for landbruk i PURA og en løpende aktivitet innen temagruppe Landbruk sitt fokusområde.</p> <p>Plantevernmidler, hva finnes av analyser i vannområdet? Tas inn som sak på neste møte i temagruppe Landbruk.</p> <p>Vanning av grønnsaker med forurenset vann er kanskje noe Mattilsynet kunne si noe om.</p> <p>FMOA samhandler godt med Mattilsynet og Veterinærinstituttet. Ikke krepsepest i PURA enda, men forebyggende infotiltak kan være hensiktsmessig. Anita sjekker ut med Morsa om deres oppfølging av krepsepest, sak på neste møte i temagruppe Biologi/limnologi.</p> <p>Det vil være aktuelt å involvere Mattilsynet ved et eventuelt utfiske i Østensjøvann. Et tynningsfiske her vil bety store mengder mort som tas ut av vannet, - viktig med gode løsninger for bruk/destruksjon (etisk aspekt). Rapport og link til web-side fra fagseminar om utfiske sendes Sarita.</p> <p><u>Vedtak:</u> Mattilsynet vil fremover bli invitert til prosjektgruppen, deltar ved behov. Temagruppene er kanskje enda mer aktuelt da det er der de faglige diskusjonene foregår, her vil Sarita gjerne sende fagpersoner dersom Mattilsynet klarer å prioritere dette.</p>	<p>AB</p> <p>JFA</p> <p>AB SW SB LMJ</p> <p>SB SW</p> <p>LMJ</p> <p>AB</p> <p>AB</p>
---	------------------------------	--	--

3	Økonomi	<p><u>Tilskudd fra Miljødirektoratet 2017</u> Kr. 350.000: 200.000 er øremerket Skibekken/Finstadbekken. 100.000 til andre tettstedsnære vassdrag med overvannsutfordringer. 50.000 til vegetasjonspleie langs vassdrag - kunnskapsformidling.</p> <p><u>Tilskudd fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus</u> Kr. 275.000 + 50.000 (tilleggsbevilgning fra 2016) til tiltaksrettet vannkvalitetsovervåking.</p> <p><u>Tilskudd fra Fylkesmannen 2017, Landbruksavd.</u> Kr. 50.000: Vegetasjonspleie langs vassdrag – kunnskapsformidling.</p> <p><u>Tilskudd fra Akershus fylkeskommune 2017</u> Kr. 295.000</p> <p><u>Tilskudd fra Østfold fylkeskommune 2017</u> Kr. 239.100 – overførte midler fra Miljødirektoratet.</p> <p><i>Sakene tas til orientering.</i></p>	AB
4	Årsrapport for vannkvalitetsovervåking i PURA 2016	<p>Kort- og langversjonen er nå kvalitetssikret i NIVA og oversendt temagruppe Biologi/Limnologi for kommentarer. Det vurderes hvordan analyser ifm. fekal kildeopsporing fra NIBIO skal håndteres i rapporteringen.</p> <p>Publisering av rapportene på www.pura.no. Anita gir beskjed ved publisering.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	AB
5	Nytt fra vannregionmyndigheten	<p>Anja orienterte: Møte i vannregionutvalget 9. juni, interessante foredrag av sektorene om tiltaksgjennomføring.</p> <p>Påfølgende møte i styringsgruppen for vannregion 1. Fordeling av midler ble gjort her – se sak 3 vedrørende PURAs andel. Det har gått et brev fra styringsgruppen til departementene om oppfølging og gjennomføring av regionale vannforvaltningsplaner – bruk av virkemidler.</p> <p>Prosjektet Ren kystlinje – det skal fattes felles vedtak høsten 2017 for alle Fylkeskommunene vedrørende kunstgressbaner.</p> <p>Tiltakspakker vedrørende overvannshåndtering.</p> <p>Kystsonenplan skal utarbeides, ligger inne i planstrategien. Utsettes i påvente av regionsammenslåingen.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	AW
6	Temagruppene	<p>Gjelder alle temagruppene: For en mer detaljert redegjørelse for sakene: Se referater fra møtene i temagruppene på PURAs hjemmeside.</p> <p><u>Temagruppe Landbruk:</u> Lars Martin redegjorde. Siste møte 31.06.2017 – felles møte med temagruppe Landbruk i Morsa. Temaer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Agricat-kjøring 2016: Modellen benyttes på tredje året. Arealet i stubb har gått ned fra 30 % i 2015 til 26% i 2016. 	LMJ

		<p>Arealet med høstkorn har økt fra ca. 2 % i 2015 til ca. 25 % i 2016 og arealet som er høstharvet har gått ned mens høstpløyd areal har økt. Dette har ført til en noe økt beregnet erosjon og fosforavrenning fra jordbruksarealer i 2016. Jordtapet er beregnet til 4600 tonn (4200 tonn i 2015) og fosfortapet 9 tonn (8,5 tonn i 2015).</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Handlingsplan for landbruk i PURA: Flere saker i handlingplanen er egne saker på dagens møte. ● Fellesmøtet med Morsa med innlegg fra Erik Røhne (NJFF) om ørretbekker i Vestby, Terje Wivestad (FMOA) om sjøørretbekker, utfordringer og forvaltning, og Trude Myhre (WWF) om skogvegetasjon langs vassdrag og biologisk mangfold. ● Fellesmøtet ble avsluttet med befarung i Starnesbekken, Son, et spesielt område med edelløvskog langs ørretbekk. Diskusjon underveis om hva som er riktig og feil skjøtsel av slike områder. Avveininger mellom verneinteresser og næringsinteresser. <p>Neste møte 13.10.2017.</p> <p><u>Temagruppe Biologi/limnologi:</u> Knut redegjorde. Siste møte 10.03.2017.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Skibekken/Finstadbekken: Egen sak (sak 7). ● Båtseptik fra fritidsbåter: Egen sak (sak 7). ● Rapport fra Statens vegvesen: "Undersøkelse av vegnære innsjøer i Norge" ● Mikroplast – tiltaksvurdering fra Miljødirektoratet. I regi av Ren kystlinje-prosjektet er det gjort undersøkelser på mikroplast i Oslofjorden. Rapport kommer etter internasjonal publisering. Frogn kommune har fått politisk bestilling på å utarbeide retningslinjer for å redusere mikroplast, - kan flere kommuner samarbeide om dette? Fylkesmannen har sendt brev til kommunene vedr. forurensning fra kunstgressbaner med presisering av kommunenes forurensningsmyndighet. ● Henvendelse fra Thing Farm v/ David Daud vedr. vannkvalitetsovervåking. Metode ikke aktuell for PURA. ● Årsrapport for vannkvalitetsovervåking 2016: Egen sak (sak 4) ● Oppegård kommune: Supplerende undersøkelser i Kolbotnvann ● Fagrådet: Endring av typifisering av Bunnebotn: Blir nå "sterkt ferskvannspåvirket". Foraminifer-undersøkelsen vil bli gjennomført iht. planen. ● FoU-prosjekt i regi av KS: Egen sak (sak 8) ● Utfiske i Østensjøvann. NMBU er i gang med forundersøkelser før et eventuelt prøvefiske igangsettes i 2018. <p>Neste møte vil gå etter sommerferien.</p>	KB
--	--	--	----

		<p><u>Temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse:</u> Ingen møter siden 1. februar.</p> <p>Tema: Rapportering for minirensanlegg til kommunene fra servicepersonell: PURA har sendt henvendelse til Avløp Norge vedrørende bruk av rapporteringsskjema. Norsk Vann utarbeider sammen med vannområder i Østfold et egnet skjema. Dette ferdigstilles snart med muligheter for elektronisk rapportering.</p> <p>Overvann er fra nå av egen sak på agendaen, sammen med sandfang.</p> <p>Neste møte holdes hos Oslo VAV etter sommerferien, tema blir bl.a. overvann i byggesaker og veiavrenning/driftstiltak.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	AB
7	Status for arbeid i eksisterende ad hoc-grupper/ opprettelse av nye:	<p><u>Skibekken/Finstadbekken – utbedring/sikring</u> Ad hoc-gruppen har hatt gjennomgang av Sweco-rapport med forslag til tiltak og kostnader. Det skal lages en detaljplan for tiltak i/langs bekken på grunnlag av rapporten. Landbrukskontoret skal ha en sentral rolle. NIBIO har ekspertise som kan benyttes videre. Saken er politisk behandlet i Ski. Økonomien for gjennomføring av tiltak er på plass, følgende bidrar: Ski kommune, PURA (egne midler og midler fra Miljødirektoratet), grunneierne ved egeninnsats. I ad hoc-gruppen sitter Ski kommune, landbrukskontoret, grunneiere og Anita. Tom Wetlesen blir også med i gruppen fra nå av.</p> <p><u>Septik fra fritidsbåter – forbud mot utslipp</u> Representanter fra alle kommunene, Oslofjordens friluftsråd + Ren Marina er representert i ad-hoc gruppen. En felles politisk sak for Frogn, Ås og Oppegård kommuner skrives nå. Antar politisk behandling høsten 2017. Nesodden har allerede forbud knyttet tilt utslipp, mye lærdom å hente ut fra deres erfaring. Både Frogn og Nesodden har mottaksanlegg. Sverige har totalforbud mot tømning av septik fra fritidsbåter langs hele kysten. Vollen Marina i Asker har kjøpt inn skrogvaskeanlegg for båter, det kan være aktuelt med tilsvarende i PURA, men løsning for rensing av vaskevannet er pr. nå ikke god nok.</p> <p><u>Vegetasjonspleie langs vassdrag – kunnskapsformidling</u> Ligger i Handlingsplan for landbruk i PURA. Fått tilskudd fra Miljødirektoratet (50.000) og Fylkesmannens landbruksavdeling (50.000). Landbrukskontoret og PURA bidrar med en egenandel og egentid. Det nedsettes en ad-hoc gruppe i august.</p> <p><u>Tettstedsnære vassdrag med overvannsutfordringer – erfaringer fra Skibekken/Finstadbekken</u> Ligger også i Handlingsplan for landbruk i PURA. Har fått midler fra MD (100.000), skal engasjere en person som kan foreta</p>	<p>AB LMJ KB</p> <p>TW</p> <p>AB</p> <p>LMJ AB</p> <p>LMJ AB</p>

		<p>registreringer. Prosjektet vil gjennomføres med erfaringer fra arbeidet i ad hoc-gruppe Skibekken/Finstadbekken - involvering av kommuner og grunneiere.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	
8	Synspunkter/ medvirkning/ bidrag fra PURA	<p>FoU-prosjekt i regi av Kommunenes sentralforbund, KS: Vannregionmyndighetenes og kommunenes kostnader med innføring av vannforskriften. Knut sitter i arbeidsgruppen og redegjorde for status for arbeidet.</p> <p>Menon Economics gjennomfører kostnadskartleggingen. Kostnader ved tiltaksgjennomføring er unntatt.</p> <p>Undersøkelsen skulle også vært gjennomført med innspill fra prosjektlederne i vannområdene, men henvendelse ble kun sendt direkte til kommunene. Kun 10 kommuner har svart, nokså entydige svar: Underfinansiering i vannforvaltningsarbeidet. Finansiering av prosjektleder og overvåkingsprogram i vannområdene bør bli statlig.</p> <p>Fylkesmannen, Fylkeskommunen og kommunene er enige om hvor skoen trykker. Seminar hos KS 26. september med presentasjon av rapporten.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	<p>KB</p> <p>alle</p>
9	Felles møte mellom styringsgruppen og prosjekt-gruppen 07.04.2017 – erfaringer	<p>God oppslutning om møtet. Nyttig for styringsgruppen, som fikk en solid innføring i hvordan PURA jobber. Positive tilbakemeldinger fra styringsgruppen. Ønske om tilsvarende samling hvert 2. år. Referatet fra møtet ligger på www.pura.no</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	<p>AB</p> <p>alle</p>
10	Kommunikasjon/ seminarer/ workshops	<p><u>Fagdag om nitrogensensor og presisjonssprøyting 09.05.2017 – erfaringer</u></p> <p>Lars Martin redegjorde.</p> <p>Fagdagen ble arrangert på Kjølstad gård i Ås med teori ved Yara/NMBU og praktisk demonstrasjon av utstyr. Bruk av N-sensor ved gjødsling til korn sikrer gjødsling ut fra plantenes behov.</p> <p>Presisjonssprøyting av ugress er også ny teknologi som det ble informert om ved NIBIO. Begge teknologier gir mer effektiv bruk av hhv. gjødsel og kjemikalier og muligheter for bedre avlinger, men presisjonssprøyting er noe prematurt og på forskningsstadiet. Ca. 30 deltakere på møtet.</p> <p><u>Presentasjon av PURA for avdeling for plan, næring og miljø i Akershus Fylkeskommune ved sommerbefaring på Ås 07.06.2017</u></p> <p>Presentasjonen ligger på www.pura.no. Det var stor interesse for den tverretatlige og –faglige måten PURA er organisert på.</p> <p><u>Presentasjon av PURA i kommunestyre og utvalg vår/sommer 2017 – status</u></p> <p>Ås kommunestyre gjennomført 15. mars Nesodden kommunestyre gjennomført 31. mai Oppgård Utvalg for miljø og plan: 5. september.</p> <p>Kommunestyrene i Frogn og Ski etter sommerferien.</p> <p><i>Sakene tas til orientering.</i></p>	<p>AB LMJ</p> <p>AB</p> <p>AB</p> <p>SB OS/ PS KB</p>

11	Runde rundt bordet	Strukturert, ryddig og nyttig møte som vanlig. God involvering, god møteledelse. Positivt med deltakelse fra Mattilsynet i møtet. Otto spilte inn at det kanskje kunne vært færre orienteringssaker. Fint fora for informasjonsutveksling.	alle
12	Neste møte	18.10.2017, Ås kulturhus.	alle